

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2020, în cauza penală în privința lui,

Ixari Maxim xxxxx, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.05.2017 – 30.05.2018

instanța de apel: 10.07.2017 – 04.06.2020

instanța de recurs: 14.09.2020 – 16.12.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 30 mai 2018, Ixari Maxim a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, art.186 alin.(2) lit. d), art. 287 alin.(3) și art.151 alin.(1) Cod penal, prin care:

În baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal a fost încetat procesul penal în privința inculpatului și atras la răspundere contravențională în baza art. 105 Cod Contravențional.

În temeiul art.30 Cod Contravențional a fost încetat procesul contravențional de învinuire a lui Ixari Maxim în baza art. 105 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională a persoanei.

În baza art.186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal a fost recunoscut vinovat inculpatul și cu aplicarea art.79 Cod penal, i-a fost numită pedeapsa penală 1 (un) an și 4 (patru) luni închisoare cu executare pedepsei în penitenciar pentru minori cu regim semiînchis.

A fost recunoscut vinovat și condamnat Ixari Maxim în baza art. 287 alin.(3) Cod Penal, cu aplicarea art.79 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă penală 2 (doi) ani și 4 (patru) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori cu regim semiînchis.

A fost recunoscut vinovat și condamnat Ixari Maxim în baza art. 151 alin.(1) Codul penal, cu aplicarea art.79 Cod penal ,fiindu-i stabilită

pedeapsă penală 3 (trei) ani și 4 (patru) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori cu regim semiînchis.

În baza art.84 alin.(1) Cod penal, lui Ixari Maxim i-a fost stabilit pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cu aplicarea art.79 Cod penal, 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori cu regim semiînchis.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate cu închisoarea lui Ixari Maxim a fost suspendată condiționat pe un termen de 4 (patru) ani.

A fost obligat Ixari Maxim să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

A fost admisă acțiunea civilă și s-a încasat de la Ixari Maxim în beneficiul părții vătămate Paladi Igor prejudiciul material în sumă de 39 840 (treizeci și nouă mii opt sute patruzeci) lei.

S-a încasat de la Ixari Maxim în beneficiul părții vătămate Mihailiuc Maxim prejudiciul material în sumă de 3 000 (trei mii) lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 (zece mii) lei.

S-a încasat de la Ixari Maxim în beneficiul părții vătămate Vizitiu Alexei prejudiciul material în sumă de 1 500 (una mie cinci sute) lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ixari Maxim la data de XXXXX aproximativ pe la orele 03:30 aflându-se în fața localului „Angel House” situat în or. XXXXX str. XXXXX, ultimul exprimând o vădită lipsă de respect față societate și normele morale stabilite, încălcând grosolan ordinea publică, printr-o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice i-a aplicat lovituri cu un cuțit în regiunea antebrațului lui Sugailo Vadim, în regiunea brațului și a gâtului lui Vizitiu Alexei și în regiunea abdomenului lui Mihailiuc Maxim.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 11.01.2018 lui Mihailiuc Maxim i-au fost cauzate plagă tăiată-înțepată a cutiei toracice cu lezarea arcului costal sting și intestinului gros pe stânga, cu hemoragii intra abdominale, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit-tăios, care se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață în timpul primirii ei.

Conform raportului de expertiză nr. XXXXX din 06.01.2018 lui Vizitiu Alexei i-au fost cauzate plăgile tăiată a antebrațului drept și urechii stângi, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit-tăios echimozele ochiului drept, excoriațiile gleznei stângi, împreună se califică ca vătămare corporală ușoară, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Conform raportului de expertiză nr. XXXXX din 06.01.2018 lui Sugailo Vadim i-au fost cauzate plagă-tăiată a brațului drept, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit-tăios și se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Acțiunile lui Ixari Maxim fiind încadrate în baza art.287 alin.3 Cod penal- „huliganism, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea public, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor ,care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, cu aplicarea armei, sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății”.

Tot el, la XXXXX aproximativ pe la orele 03:40, aflându-se în fața localului „Angel House” situat în or. XXXXX str. XXXXX, având intenția provocării vătămării grave a sănătății și integrității corporale, i-a aplicat lui Mihailiuc Maxim o lovitură cu un cuțit în regiunea abdomenului, astfel provocând-i ultimului vătămare corporală gravă.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 11.01.2018 lui Mihailiuc Maxim i-au fost cauzate plagă tăiată-înțepată a cutiei toracice cu lezarea arcului costal stâng și intestinului gros pe stânga, cu hemoragii intra-abdominale, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit-tăios, care se califică ca vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață în timpul primirii ei.

Acțiunile lui Ixari Maxim fiind încadrate în baza art.151 alin.(1) Cod penal- „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, periculoase pentru viață”. Tot el, la XXXXX aproximativ pe la orele 21:30 aflându-se în marketul „Jana,, situat pe bulevardul XXXXX din or. Drochia și având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras de pe raft o sticlă de divin „ Călărași” vârsta 15 ani, la prețul de 603 lei 75 bani, astfel pricinuindu-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 603 lei 75 bani.

Acțiunile lui Ixari Maxim fiind încadrate în baza art.186 alin.2 lit. d) Cod penal- „furt, adică sustragerea bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Tot el, la XXXXX aproximativ pe la orele 2:00-3:00 prin forțarea lacătului a pătruns în garajul situat în or. Drochia str. XXXXX, ce aparține lui Paladi Igor , unde prin forțarea ușii a pătruns în interiorul automobilului de model „Honda Accord” cu n/î XXXXX și a sustras un video-registrator de model „Xiaomi Yl la preț de 2200 lei, un card de memorie de 32 GB de culoare negru la preț de 700 lei și un card bancar de la BC „Moldova Agroindbank” de pe care în trei tranzacții a extras suma de bani în mărime de 1590 lei. Astfel pricinuindu-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 4490 lei.

Acțiunile lui Ixari Maxim fiind încadrate în baza art.186 al.2 lit. c), d) Cod penal - „furt, adică sustragerea bunurilor altei persoane, cu pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Cauza a fost judecată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, cererea inculpatului în acest sens, consemnată de reprezentantul său legal și apărătorul ales, fiind acceptată prin încheierea instanței din 06.03.2018.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Drochia, Bucătaru Lilia, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care pe episodul de învinuire a minorului Ixari Maxim în baza art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, procesul penal de încetat, cu tragerea la răspundere contravențională în baza art. 105 Cod Contravențional.

În temeiul art. 30 Cod Contravențional de încetat procesul contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională a persoanei.

În conformitate cu prevederile art. 70 alin.(3) și art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a-l recunoaște vinovat pe inculpatul minor Ixari Maxim în baza art. 186 alin.(2) lit. c) d) Cod Penal și de aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori, de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a-l recunoaște vinovat pe inculpatul minor Ixari Maxim în baza art. 287 alin.(3) Cod Penal și de aplicat o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori, de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a-l recunoaște vinovat pe inculpatul minor Ixari Maxim în baza art. 151 alin.(1) Cod Penal și de aplicat o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori, de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial, de aplicat inculpatului minor Ixari Maxim o pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare în penitenciar pentru minori cu regim semiînchis.

Măsura preventivă obligațiunea de nepărăsire a țării de anulat luându-l pe inculpat sub strajă din sala de judecată.

A include în termenul executării pedepsei termenul aflării sub arest preventiv din data de 06.01 2018 până la 05.05.2018 și din 25.05.2018 până la 30.05.2018.

A admite integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Paladi Igor și de încasat de la Ixari Maxim suma de 39840 lei.

De încasat de la Ixari Maxim în beneficiul părții vătămate Mihailiuc Maxim prejudiciul material pentru tratament 5000 lei și prejudiciul moral în sumă de 80000 lei.

De încasat de la Ixari Maxim în beneficiul părții vătămate Vizitiu Alexei prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

De încasat cheltuielile judiciare pe parcursul urmăririi penale pentru efectuarea expertizelor în sumă de 22836 lei, de încasat.

3.1. În motivarea cererii de apel procurorul a menționat că:

- instanța de judecată examinând cauza în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, just a stabilit circumstanțele cauzei, a făcut o apreciere juridică justă probelor administrate pe parcursul urmăririi penale și în ședința de judecată și corect a calificat faptele inculpatului în baza art. 186 alin.(2) 186 alin.(2) lit. c), d) din Codul Penal, art. 287 alin.(3) Cod Penal și art. 151 alin.(1) Cod Penal, însă a aplicat inculpatului o pedeapsă , prea blândă, neținând cont de prevederile art.75 Cod penal;

- la aplicare pedepsei în temeiul art. 90 Cod Penal, instanța de judecată a aplicat o pedeapsă exagerat de blândă, neluând în considerație pericolul social al infracțiunilor comise ținând cont de gradul de agresivitate, însoțite de aplicarea violenței asupra mai multor persoane, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, cu aplicarea unui cuțit care au provocat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, având în vedere că are o vârstă minoră. Comportamentul inculpatului până și după comiterea infracțiunilor. Faptul că el fiind minor s-a aflat pe timp de noapte în locuri publice și deținerea la el a unui cuțit, nu poate fi justificat de inculpat cu nici un argument. Acest caz a creat un șoc puternic în societate atât la nivel local cât și în întreaga țară, cazul fiind mediatizat în mass-media;

- atitudinea indiferentă a inculpatului minor Ixari Maxim și a reprezentantului său legal față de pretențiile părților vătămate, care au suferit prejudicii materiale și morale în rezultatul comiterii infracțiunii, ne convinge să-l caracterizăm pe inculpat unul fără careva regrete și fără responsabilitate față de consecințele crimelor comise, căința sinceră invocată de inculpat în cadrul audierii poartă doar un caracter declarativ, nefiind probate prin careva fapte;

- analizând personalitatea inculpatului minor Ixari Maxim s-a constatat că la evidența medicilor narcolog și psihiatru ultimul nu se află, la locul de trai se caracterizează negativ, nu este antrenat nici în ocupație social –utilă. Anterior minorul Ixari Maxim nu a fost condamnat, dar în privința inculpatului au mai fost intentate 4 cauze penale, la moment o cauză penală Ixari Maxim este învinuit în baza art. 186 alin.(4) Cod Penal, se află în

examinare la Judecătoria Râșcani sediul central Drochia, iar pe 3 cauze penale intentate în baza art. 186 alin.(2) și art. 187 alin.(1) Cod Penal, urmărirea penală a fost încetată în legătură cu împăcarea părților;

- hotărârea emisă nu a avut un scop de corectare și reeducare a minorului, în scopul prevenirii comiterii altor infracțiuni, dar impunitatea anterioară a inculpatului Ixari Maxim l-a favorizat și încurajat pe ultimul în săvârșirea în continuare a infracțiunilor și mai grave;

- aplicarea art. 90 din Codul penal în privința inculpatului minor Ixari Maxim, nu este suficientă pentru corectare și reeducare a minorului, în scopul prevenirii comiterii altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea echității sociale nu este corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise de inculpat și circumstanțele cauzei, nu poate fi considerată adecvată și nu va contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale;

- instanța de judecată neîntemeiat nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 22836 lei, pentru efectuarea expertizei judiciare cu toate, că în instanța de judecată au fost prezentate rapoartele de expertiză în vederea încasării cheltuielilor de judecată, astfel ignorând prevederile art.227 - 229 din Codul de procedură penală. În așa mod instanța de judecată a pronunțat o sentință contrară legii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2020, a fost admis apelul, casată sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

A fost încetat procesul penal în privința lui Ixari Maxim învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) și atras la răspundere contravențională în baza art. 105 Cod Contravențional.

În temeiul art.30 Cod Contravențional a fost încetat procesul contravențional de învinuire a lui Ixari Maxim în baza art. 105 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională a persoanei.

Ixari Maxim recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c) și d), 287 alin.(3) și 151 alin.(1) Cod penal și cu aplicarea art.79 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa penală sub formă de:

- în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal - 1 (un) an și 4 (patru) luni închisoare cu executare pedepsei în penitenciar cu regim semiînchis;

- în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal – 2 (doi) ani și 4 (patru) luni închisoare cu executare pedepsei în penitenciar cu regim semiînchis;

- în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal – 3 (trei) ani și 4 (patru) luni închisoare cu executare pedepsei în penitenciar cu regim semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor și cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, i-a fost stabilit lui Ixari Maxim pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani și 6 (șase) închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar cu regim semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei urmând a fi calculat din 04.06.2020, cu includerea în respectivul termen a termenului de deținere în stare de arest pe perioada: din 06.01.2018 până la 30.05.2018 și perioada 08.04.2020 până la 04.06.2020.

A fost respinsă cererea condamnatului Ixari Maxim privind constatarea condițiilor de detenție ce afectează grav drepturile condamnatului, explicându-i lui Ixari Maxim dreptul de adresare în temeiul art.385 alin.(5), art.473² – 473⁴ Cod de procedură penală la judecătorul de instrucție din raza de activitate a instituției penitenciare, unde acesta urmează a ispăși pedeapsa pentru constatarea condițiilor de detenție contrare art.3 CtEDO în calitate de prevenit și condamnat pentru solicitarea încasării despăgubirilor în valoare bănească în temeiul Legii nr.48 din 12.03.2020 a Parlamentului Republicii Moldova cu privire la restricționarea aplicării reducerii pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

A fost încetată procedura inițiată de către procurorul Pasat Liliana referitor la prelungirea măsurii preventive-arestul preventiv în privința inculpatului Ixari Maxim, în legătura cu retragerea respectivei cereri de către procuror.

4.1 În motivarea soluției instanța de apel a menționat că, prima instanță în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Ixari Maxim, acțiunile lui fiind corect calificate de către instanța de fond, după indicii: art. art.287 alin.3 Cod penal- „huliganism, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, cu aplicarea armei, sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății”; art.151 alin.(1) Cod penal - „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, periculoase pentru viață”; art.186 alin.2 lit. d) Cod penal- „furt, adică sustragerea bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile” și art.186 alin.2 lit. c),d) Cod penal - „furt, adică sustragerea bunurilor altei persoane, cu pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu executarea suspendată.

Instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată inculpatului Ixari Maxim trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia. Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sânt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunilor săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă, prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, 287 alin.(3) și art.151 alin. (1) Cod penal.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin

soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpaților trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestora de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovaților pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței, că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța urma să de-a o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Instanța de apel a conchis că prima instanță a omis să se expună argumentat asupra necesității aplicării față de Ixari Maxim a unei pedepse cu suspendarea condiționată a acesteia. Sau, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond și se constată că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului, instanța nu au avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și 75 Cod penal, nu au ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Instanța de apel a apreciat că modalitatea de executare aleasă în privința lui Ixari Maxim nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările grave produse și comportamentul inculpatului pe parcursul comiterii faptelor prejudiciabile, care a fost unul cinic, obraznic și sfidător față de normele morale.

Instanța de apel a specificat că, așa cum rezultă din textul sentinței instanței de fond, aceasta și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând că acesta se poate corija fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de apel drept o concluzie eronată, care nu poate fi menținută. În acest sens instanța a menționat comportamentul post infracțional al inculpatului care pe parcursul a mai bine de un an de zile a ignorat citațiile instanței de apel, a părăsit locul de domiciliu, fapt ce a determinat instanța

de a-l anunța în căutare și dispune arestarea acestuia.

Instanța de apel a găsit întemeiate motivele apelului declarat de partea acuzării, constatând că concluzia instanței inferioare precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei este greșită, neîntemeiată și din aceste motive o va exclude, dispunând tot odată și înăsprirea pedepsei stabilite inculpaților din motivele expuse supra.

Rejudecând cauza, instanța de apel a conchis că în privința lui Ixari Maxim care a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, 287 alin.(3) și art.151 alin.(1) Cod penal urmează să se stabilească executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, întrucât în cauza dată nu este rațional de a fi aplicată condamnarea inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și dat fiind, că în privința inculpatului mai sunt încă câteva cauze penale, una din aceste cauze, care se examinează la moment în Curtea de Apel Bălți, iar alta se află în procedură la Judecătoria Drochia sediul Râșcani.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul, că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Astfel, se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea pedepsei.

Din considerentele menționate, instanța de apel a considerat că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală care stipulează, că judecând apelul instanța admite apelul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre.

În consecință, instanța de apel a conchis că apelul declarat de procuror urmează să fie admis, întrucât argumentele invocate de apelant sunt întemeiate în partea excluderii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Ixari Maxim cu agravarea pedepsei stabilite.

Referitor la demersul inculpatului Ixari Maxim privind aplicarea prevederilor art.385 și art.473³ Cod de procedură penală în privința sa, instanța de apel l-a respins, explicând lui Ixari Maxim dreptul de adresare în temeiul art.385 alin.(5), art.473² - 473⁴ Cod de procedură penală la judecătorul de instrucție din raza de activitate a instituției penitenciare, unde acesta urmează să ispășească pedeapsa pentru constatarea condițiilor de detenție contrare art.3 CtEDO în calitate de prevenit și condamnat pentru solicitarea încasării despăgubirilor în valoare bănească în temeiul Legii nr.48 din 12.03.2020 a Parlamentului RM cu privire la restricționarea aplicării reducerii pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție.

Referitor la demersul înaintat de către acuzatorul de stat cu privire la prelungirea măsurii preventive-arestul preventiv în privința inculpatului

Ixari Maxim, instanța de apel a considerat că urmează a fi încetată dat fiind faptul, că procurorul prin cererea sa a solicitat retragerea acestuia în legătură cu decăderea necesității prelungirii măsurii preventive, or, inculpatul din momentul pronunțării prezentei decizii ispășește pedeapsa închisorii stabilite prin sentință.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, prin care, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței sau pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilit lui Ixari Maxim o pedeapsă nonprivativă de libertate.

5.1. În motivarea cererii de recurs avocatul a invocat că:

- la emiterea deciziei instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. art. 2, 7, 75 - 78 Cod penal cât și de explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție a Hotărârii nr. 16 din 31.05.2004 „Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei”;

- la emiterea deciziei sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- instanța în motivarea necesității aplicării pedepsei sub formă de închisoare a indicat precum că conform prevederilor art. 75 din Cod penal la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța ține cont de gravitatea infracțiunii, de motivele acesteia, personalitatea celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante ale cauzei, de influența pedepsei aplicate față de persoana vinovată, modul comiterii infracțiunii;

- la stabilirea pedepsei nu s-a luat în atenție faptul precum că cet. Ixari Maxim în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești a recunoscut benevol și integral vinovăția sa în comiterea infracțiunii, a depus o cerere privind examinarea cauzei în ordine simplificată conform prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

- instanța de apel la stabilirea și individualizarea pedepsei nu a luat în considerație faptul că, Ixari Maxim este persoana fără antecedente penale, crimele au fost comise de o persoană în vârstă de până la 18, sincer se căiește de cele comise;

- luând în considerație circumstanțele cauzei la numirea pedepsei era posibil de aplicat față de cet. Ixari Maxim o măsură de pedeapsă nonprivativă de libertate. Partea apărării consideră că corectarea și reeducarea lui Ixari Maxim este posibilă fără izolarea lui de la societate.

6. Referință asupra recursului ordinar declarat a fost depusă de către procuror, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat și a solicitat

declararea recursului ca inadmisibil fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea deciziei instanței de apel, deoarece lipsesc temeiuri de casare.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Lecturând textul recursului, Colegiul penal constată că, avocatul Covdii Alexandru își exprimă dezacordul cu faptul că pedeapsa aplicată este prea aspră, insistând asupra aplicării unei pedepsei nonprivative de libertate în privința inculpatului, astfel instanța de recurs ordinar supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că motivul – temeiul de recurs invocat de recurent nu se confirmă în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

La examinarea recursului, Colegiul penal atestă că nu și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs invocat prin prisma pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului și nu au admis careva erori, stabilind justificat, în privința acestuia, pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 04 ani 06 luni, cu excluderea art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Cu referire la criticele invocate de recurent, precum că a fost efectuată o individualizare injustă a pedepsei în privința inculpatului Ixari Maxim, instanța de recurs relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de

judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Prin urmare, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii penale. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Colegiul reține că, în cauza dată, inculpatul a recunoscut săvârșirea infracțiunilor imputate și a solicitat de a fi judecată cauza pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către prima instanță, beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori

cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În continuare, luând în considerație faptul că inculpatul Ixari Dmitri, a acceptat judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, acesta beneficiază de o reducere cu 1/3 a limitelor prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În prezenta speță, Colegiul atestă că, inculpatul Ixari Maxim, a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 1 ani și 4 luni închisoare, în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, la 2 ani și 4 luni închisoare și în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, la 3 ani și 4 luni, iar în conformitate cu art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite și cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, lui Ixari Maxim i-a fost stabilită pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

La caz, analizând pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, aplicată inculpatului Ixari Maxim, Colegiul penal a stabilit că aceasta se încadrează în limitele prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. c), d), art. 287 alin.(3), art. 151 alin.(1) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, cu aplicarea art. 84 Cod penal și art. 79 Cod penal, și prin urmare instanța de apel nu a comis nici o eroare de drept la individualizarea pedepsei, iar dezacordul părții apărării cu pedeapsa stabilită ce se încadrează în limitele legale, nu poate constitui în sine un argument verosimil și justificat pentru susținerea temeiului de drept invocat pentru casarea hotărârii atacate.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, la individualizarea pedepsei și îndeosebi a modalității de executare a acesteia, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, precum și prevederilor art. 79 Cod penal, constatând că pedeapsa aplicată va fi echitabilă faptei infracționale comise, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ca urmare, sunt nejustificate alegațiile recurentului privind efectuarea contrară prevederilor legale de către instanța de apel a unei individualizări a pedepsei în privința lui Ixari Maxim, or, avocatul Covdii Alexandru nu a expus care anume prevederi legale au fost eronat aplicate și în ce a constat concret eroarea admisă de către instanța de apel la individualizarea executării pedepsei.

Colegiul penal, suplimentar, menționează și faptul că pedeapsa stabilită, corespunde și prevederilor Recomandării Comitetului de Miniștri referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate, adoptate la 19 ortombrie 1992, aceasta fiind corespunzătoare sancțiunii și totodată proporțională gravității infracțiunii comise, precum și situației personale a făptașului.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Ixari Maxim XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda